

Chemarea

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an Lei 200.—
Pe un jumătate an Lei 100.—
Autorități și instituțiuni Lei 500.—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPA TARIF SE PRIMESC LA
ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA 36

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria No. 36.
Telefon: 7-60

Democrația Regelui

Felul cum a înțeles M. S. Regele să inaugureze o domnie bazată pe adevăr și bunătate, a făcut să se ațintească asupra Lui privirile tuturor și să încalțască în suflete o speranță și o încredere într'un viitor mai bun. Cuvintele rostite în parlamentul țării în memorabila ședință dela 8 Iunie 1930, prin care a întins vălul uitării peste toți aceia cari, îndepărtat fiind, L'au hulit și i-au stat împotrivă în răstăcirea lor, — au arătat odată și pentru totdeauna, ce suflet mare are Regele nostru. Iluziile și așteptările cel II doreau și II chemau au fost cu prisosință împlinite. Cel care a venit era tocmai cel așteptat. Iar pribegia sa, n'a făcut decât să sădească și mai mult în suflete dragostea reciprocă dintre popor și viitorul Suveran.

M. S. Regele Carol al II-lea, iubește dreptatea. A suferit din pricina ei și știe s'o prețuiască. Renunțarea la o parte din lista Sa civilă cu ocazia „curbei de sacrificiu” este încă o dovadă despre felul cum înțelege El să domnească.

M. S. Regele cunoaște suferința. El știe că viața este cu totul alta decât cea prezentată Regilor, și că pe deasupra atmosferei artificiale și false în care aceștia trăiesc întotdeauna, există o viață reală cu multe suferințe și dureri. M. S. știe că în București există oameni cari își duc cu greu traiul. Și a întreprins o acțiune de ajutorare. Ba ceva mai mult: S'a coborât El însuși să-i viziteze și să se convingă singur de nevoile lor. A descins în mahalele acele mai sărăcăcioase, a oprit oameni întâlniți în cale, și i-a întrebat pe toți, cu blândete despre necazurile și dorințele lor. Plângerile lor au prins grai, și s'au destăinuit întregi aceluia Om milos, în ochii căruia schinteala, bunătațea, și pe care nu-L cunoșteam, ascultat înținat amarul văduvei cu 7 copii, a stat la sfat cu un țaran despre plugărie, a împărțit ajutoare, și a plecat apoi, lăsând în urmă fețe luminoase și ochi scâldăți în fericire.

Nu vi se pare acesta un basm ceit cândva, în copilărie, cu împărați deghizați în muritori simpli și binefăcători providențiali? Nu vi se pare o legendă istorică, pusă în socoteala unui Frederic cel Mare, sau a lui Napoleon, ori popularului Vodă Cuza, cel cu întâmplarea cu Moș Ion Roată?

Este însă un fapt autentic. Și semnificativ. M. S. Regele se îngrijește de poporul Său. Știe că trăim vremuri grele. Și că, mai mult decât oricând avem nevoie de o mângăiere alinătoare de suferințe și dăruitoare de speranțe. (Ce bine-i cade unui bolnav o mână moale și răcoasă plimbându-se peste templele-l arzătoare!)

Gestul Regelui a avut darul să aducă până și în sufletele celor mai sceptici un stăvil de optimism binefă-

cător. Zilele de mâine nu sunt atât de negre cum ni le inchipuiam. Cineva veghează asupra noastră.

Noi tineretul, care am avut prilejul să simțim deaproape, cu ocazia vizitei Sale la Cluj, vibrația caldă și sinceră a Regelui nostru iubit, nu

putem decât să strigăm tot ca atunci, din toată inima și cu toată puterea tinereții noastre:

Trăiască M. S. Regele Carol al II-lea, spre binele țării și spre vremurile mai bune, care vor veni.

A. R.

Procesul Viorel V. Tilea—Al. Averescu

D. mareșal Averescu are ce are cu „desrobiții” dsale. Cu ardelenii. Și în special cu generația tânără ardeleană înregimentată în „Chemarea”

Abia s'a potolit ecoul stărnit în jurul procesului pe care d. mareșal Averescu l-a intentat fratelui Bazil Gruia, — proces ce se va relua în curând la apel — și șeful partidului poporului, fără popor, a dat în judecată pe fratele Petre Tuțea, pe aceeaș temă a orozilor inutile dela 1907.

Dar d. mareșal Averescu nu s'a mulțumit cu atât. Justiția nu e slăbită un moment de plângerile moșneagului dela șoseaua Kiselef.

De astă dată cel dat în judecată este fratele nostru iubit Viorel V. Tilea, care într'un discurs a cravașat, se vede prea aspru, unele intenții de ultimă oară ale mareșalului nemângăiat.

Nu ne interesează deocamdată fondul acestui nou proces. El se va debata — dacă vom avea norocul — în pretoriul tribunalului din Cluj, ca și procesul fratelui Bazil Gruia.

Tot ce vrem să subliniem, e ura fără seamăn a bătrânului pensionar militar, contra „Chemării” ardeleni. Gelozia sa senilă împotriva tinereții clototioare, ce se afirmă tot mai larg în ritmul nou al vieții noastre publice. Ura dsale nesăbuită împotriva Ardealului, pe care nu-l poate înțelege nici în bucuriile, nici în suferințele, nici în manifestațiile lui superioare. Mareșalul Averescu ar vrea să impună și în viața politică o disciplină de cazarmă, în care dsa să stea cu sabia în mână și să lovească în dreapta și în stânga, după cum îl taie capul. Iată ceea ce Ardealul care a îndurat destulă robie, nu a putut și nu poate îngădui.

Din primul moment, pornirile donchișotești ale șeful partidului „poporului”, au fost demascate și violent combătute.

Îngerintelor electorale de toate nuanțele prin cari mareșalul Averescu își fabrica pe aleșii națiunii, au avut, e adevărat și în Ardeal loc, dar nu fără împotrivire, de multe ori sângeroasă.

Noi știm ce înseamnă libertatea. Prețul ei l-am plătit înzece. Nu admitem deci ca ea să ne fie stîrbită în nici un fel.

Dacă Ardealul ar fi dat dovadă că se lasă tratat deocil drept colonie ar-

ricană, sentimentele de șef de trib ale mareșalului Averescu ar fi fost altele față de noi. Dar așa dsa nu ne are la stomac.

Zilele trecute când un oarecare publicist (Rusu-Abrudeanu) a seos de sub tipar faimoasa operă care se ocupă cu „Păcatele Ardelenilor”, mareșal Averescu a fost cel dintăiu care s'a grăbit să-l felicite.

Iar după declarațiile fratelui V. V. Tilea, năzărindu-i-se alte „păcate” ale Ardealului, a cerut sesizarea justiției.

Dsa desigur invidiază — ca mulți alții — ascendența frumoasă a fratelui Viorel V. Tilea, nepotul lui dr. Ioan Rațiu, care s'a afirmat ca un element de prima mână în viața politică. Subsecretar la Preșidenția Consiliului, „desrobital” V. V. Tilea poate va fi știind lucruri cari nu convin liniei de conduită a lui Averescu. Acest lucru în orice caz se va vedea cu ocazia debaterii procesului.

Nu credem totuși ca noua gafă a mareșalului să plece dela el. Noi ne încăpățănăm a crede, că ea vrea să fie o nouă dovadă de activitate a ipistaților săi din Cluj, cari s'au grăbit ca și în rândul trecut, să-i furnizeze inspirația funestă a reîmprospetării orozilor dela 1907.

Cu astfel de „partizani”, juristi nu ne miră că mareșalul, care habar nu are de jură, să i se aplice mâine principiul „poenae temere litigantium”, căci numai astfel vor putea scăpa bietii judecători de bocetele dsale, fără sens.

Emil Teleacu.

Un mare eveniment în viața presei din Ardeal

Un mare și fericit eveniment a avut loc în viața presei române din Ardeal și Banat. În cadrul unei ședințe solenne Sindicatul a preluat în posesiune „Fundatiunea de ajutorare pentru ziaristi „Dr. Ioan Mihu” — fapt care pe lângă consolidarea materială a breslei gazetarilor ardeleni, înseamnă și preluarea unei moșteniri morale, pe care ne-o transmitem generația înaintașilor.

„Ideia Forță”

Dincolo de granițele asentimentului popular în regimul democratic.

de Petre Tuțea.

Toate formele prin care a trecut istoria lumii până astăzi, au fost răsfrângerii concrete ale devenirii spirituale a omului. Pentru a ilustra acest adevăr, mă văd silit să încerc o ușoară apostazie dela principiile ortodox marxiste, folosind din gândirea acestui maestru al logicii istorice, numai metodele de luptă și atitudinea criticistă față de structura social-economică a societății capitaliste. Vreau să mențin formele politice democratice ale statului nostru, ca niște constante indispensabile progresului, dar în acelaș timp nu voi cruța nimic în ceia ce privește structura social-economică în care ne mișcăm. Asistăm în ultima vreme la o adevărată întrecidere a forțelor capitaliste în conflict, mai ales în domeniul stringenței activității economice. Prea puțin rezumă partidele politice în luptă din complexul fenomen economic. Și rezumă prea puțin, pentru că, indiferent de concepțiile lor programatice, sunt aservite complect unui sistem care a început să trosnească din incheeturi. Trebuie să recunoaștem acest lucru, căci întru nimic n'am acoperit adevărul, prin faptul denaturării sensului său. Suntem, fără îndoială, în plină criză structurală a regimului capitalist. Toate lumea este de acord, că nu trecem printr'o obișnuită criză economică, să-i zicem de supra-productie, sau dacă vreți printr'o criză monetară, aspectul exterior este irelevant, ceia ce contează, fiind cauzele adânci care au determinat și mențin această criză. Nu mai interesează astăzi pe nimeni numărul fraudelor comise de un regim, panamalele descoperite, legiuirile reformiste și de tranziție, aspectul etic al operii de guvernare, și se poate convinge de acest lucru orice anchetator care face o sumară incursiune în problemele sociologiei concrete. Tăifasul dela om la om este edificator.

— Am auzit că s'a încheiat împrumutul?

— Si dup'asta?

— Nimic nou.

Și acest nou, obsedează constant toate mințile, dând acel aspect de inertă așteptare. Există ceva, dincolo de realitățile înconjurătoare, o construcție a gândirii veșnic înnoirea și creatoare! Viața se ridică astfel pe un plan rațional (cu toate că în țara asta se propovăduiește tembelismul mistic), silită fiind să se modeleze după ideile noastre.

Orice rezistență provoacă o adevărată durere fizică, cu atât mai mult, cu cât construcțiile minții noastre, oferă perspectiva unui paternic coeficient de realizare. Utopiile veacurilor trecute se definesc precis în

conștiința noastră și capătă valoarea unor irezistibile motive de acțiune directă. Verificarea dialectică a principiilor colectiviste s'a consumat de mult. A discuta astăzi valoarea doctrinară a colectivismului, însemnează a pierde vremea de prisos. Conflictul între liberalism și colectivism în accepțiunea strictă a cuvântului, se petrece pe terenul realizărilor practice. Școala liberală este în plin declin, menținându-se doar în virtutea inerției. Mai apare ici colea câte o mică rezervă față de viitoarea orânduire, privind dinamismul interesului individual, considerat uneori ca ireconciliabil cu interesul general din care se anrgenează marele atelier social. Dar aceasta sporadic în manifestațiile vieții obișnuite, mai mult sau mai puțin generalizat, însă indiferent, în tratatele de economie politică demodate. Gimnastica mângâierii egoismului individual, nu mai tentează astăzi nici un guvernământ constent și serios. Mandatul popular democratic, începe să se dilate sub presiunea noilor orientări social-economice, iar parlamentul tinde să depășească limitele trase de mecanica ordinii constituite, încercând reconstrucția unui organism social îmbătrânit.

În interesul maselor, minoritatea conducătoare, se vede obligată a depăși limitele asentimentului popular, pentru a salva dela asfixiere totală societatea întreagă robită de tradiția unor instituții social-economice perimate.

Trăim în plină și fecundă desfășurare a ideii forțe singura reguloare a asperităților și imperfecțiilor vieții.

Ideia forță a politicii social-economice se rezumă în noțiunea: colectivism.

Soluția crizei actuale nu poate fi decât economică și preconizată în felul de mai sus.

Nu există o criză morală, atâta vreme cât băntuie o sărăcie a maselor, cauză exclusivă a tuturor relelor existente.

Interesul individual, a devenit ostil, ba chiar periculos interesului general.

Insul își declină responsabilitatea de câte ori grupul este amenințat în existența lui, iar când este vorba de profitul său utilizează toate mijloacele de presiune și de luptă împotriva comunității pentru a-l realiza. (Concurența liberă sau așa zisa anarhie economică, sustragerea dela impozite, prin escamotarea cifrei valorilor care compun patrimoniul său, presiunea asupra guvernărilor pentru apărarea violentă a intereselor sale în interiorul statului față de agresiunea în permanență legitimă a celor exploatați de dânsul, pentru apărarea intereselor sale față de concurență străină, constrânge pe guvernământul docil sau interesat a-l proteja printr'un aspru regim vamal, cu repercusiuni dureroase asupra maselor de consumatori). S'ar putea astfel înșira la nesfârșit elementele turburătoare de ordine înflorite din belșug pe bălegaul egoismului individual. (Unii îi zic inițiativă particulară!) Nimeni nu mai crede în virtuțile creatoare ale formulei: Laissez faire, laissez passer! A fost absorbită de uriașă pompă a istoriei, nerămânând din ea decât amintirea unor începuturi de legitimă și idealistă încredere, care au brăzdat câteva veacuri de fecundă creație. Astăzi filosofia liberală, cu toate corolarele ei împiedică mintea printr'o strearpă măcinare și pune zăgaruri acțiunilor rodnice. Din ideie forță, a ajuns o forță conservatoare, reacționară.

Colectivismul propovăduiește crezul într'o lume mai ideală! S'a verificat cândva, în consecințele ei practice, această idee? Nu interesează.

Partidul național-tărănesc are de ales între aceste două concepții: liberalism sau colectivism. Etapele de tranziție sunt costisitoare, inutile, ba chiar periculoase. Ele permit jocul critic al taberilor adverse. În principiile programatice agrariene, care au fixat senzul mișcărilor populare în România postbelică, avem toate so-

luțile crizei actuale. Numai, trebuie realizate imediat și integral. Acțiunea directă în senzul ortodoxiei țărăniște, va curăți repede câmpul de ciurucurile reacționare, care încurcă lumea de pomană.

Evident, fără convingere în puterea creatoare a ideii noastre și fără curajul de a frânge inerția maselor prin depășirea asentimentului lor inițial n'am făcut nimic. Supuși oarbei mecanici a forțelor trecutului, vom rămâne răstigniți pe propria și platonica noastră bunăvoință.

Convingere, curaj, ostenitate și imens sacrificiu! Iată elementele care trebuie să intre în compoziția voinței noastre de afirmare. Atât!

Petre Tuța.

Descinderea în masse

Șefii organizațiilor județene din partidului național-tărănesc, în întrunirea ținută de curând în Capitală, au hotărât unanim să înceapă o intensă campanie de luminare a maselor asupra guvernării național-tărăniște.

Dacă s'a luat această hotărâre, motivul este, nu că până azi partidul național-tărănesc n'ar fi luat contact suficient cu poporul, ci o grijă deosebită pe care partidul, azi la guvern, o are față de masele populare.

Totuși gestul șefilor de organizații trebuie subliniat pentru că prin el propaganda răsleață și fără metodă ce se făcea până azi, primește o îndrumare nouă, concentrică și unitară, care numai folos poate aduce partidului.

Intr'adevăr e atât de deșantată demagogia opoziționistă ce se face actualului regim, încât se impune o ieșire din atitudinea prea blajină de până acum și o ripostă care să așeze lucrurile în lumina realităților.

Opinia publică asaltată cotidian cu fel de fel de răsturnări a adevărului, trebuie prevenită de cursele perfide ce i-se întind și lămurită în așa fel, ca să nu se lase trasă pe sfoară de cel dintâiu pierde-vară, care-i bălbâie două trei vorbe, furate dela cafenea. În fața retorismului stereotip și desert, partidul național-tărănesc va trebui să așeze argumentul strident și convingător al înfăptuirilor, pe cari le-a promovat în decursul guvernării sale și astfel lupta nu va fi de loc greu de câștigat.

S'a constatat de altfel la alegerile parțiale recente că în pofida tuturor promisiunilor dezastruoase și a banilor cheltuiți de mâna largă a dlui Tancred, poporul a rămas credincios vechilor săi conducători, alături de cari și-a îndurat patimile și și-a trăit bucuriile civice.

Propaganda ce s'a făcut în județul Caraș și Bihor va trebui să urmeze în toate celelalte județe ale țării pentru ca astfel să se consolideze și mai mult încrederea maselor în partidul maselor — partidul național-tărănesc.

O propagandă vie și complexă, stăruitoare și alimentată de dovezi irefutabile, de explicații edificatoare — cu un cuvânt, de înfățișare amplă și lămurită a guvernării național-tărăniște, va spulbera instantaneu toate divagațiile create prin procedeele in calificabile ale lagărelor opoziționiste.

Repetăm opera, nu e greu de înfăptuit. Folosul însă va fi inevalabil atât pentru partid, cât și pentru masele populare, care vor putea astfel cunoaște exact roadele muncii, celor cărora le-au acordat încrederea, prin voturile lor.

Hotărârea șefilor de organizații județene îmbracă astfel o deosebită importanță. O subliniem și cerem ca ea să fie cât mai grabnic dusă la îndeplinire.

b. g.

Cețiți „Chemarea“

Proiectul de lege

pentru controlul averilor funcționarilor publici și ale celorlalți cetățeni onești

Dacă la un moment dat am ridica principiul răspunderii penale și materiale din viața socială, am ajunge la extrema ideală a ordinii actuale, la anarhie. Este sau nu este răspundere în fața legilor, sunt cei doi termeni ai problemei de siguranță socială.

La noi, în România se petrece în mod constant, un fenomen ciudat: orice reformator, își inghite o bună parte din reformă, prin faptul sugestiilor multiple venite din afară. Ceia ce-l caracterizează este naivitatea și buna credință. Vorbesc de reformatorii adevărați, nu de panglicarii care dau flăcări pe nări. Decăteori se pune chestiunea răspunderii mandarinilor exeroși și frauduloși și mai cu seamă a harnicilor gospodari politici care-au ajuns la putere în roabă și pleacă 'n limuzină, încep discuții aprinse pe toate temele, afară bine înțelese de gestiunea lor frauduloasă. Un exemplu, de mare reformator naiv, ni-l oferă dl Titulescu. După războiu, țara, simția nevoia unei satisfacții morale, cerând sălbatic tragerea la răspundere a îmbogățitorilor de războiu. „Foarte just“ și când zice astfel mă gândesc la bietelegi făcute pentru proști, și foarte moral, pentru că nimic nu jignește mai mult sentimentul de dreptate și cinste, decât faptul de a frustra statul și societatea în momente de dezastru.

În timp ce majoritatea, docilă ca întotdeauna, sacrifică totul pentru împlinire idealului național, un pumn de bandiți constituiți în partid politic, spoliau cu nemiluita statul, îndesându-și buzunarele pentru scumpa lor fericire. Și-au fost puțini aceștia. Un pumn de hoți. Și-au furat mult: miliarde. De unde? Dela aprovizionare. Nu mai vorbim de tezaur. Până 'n cot și-au băgat mâna. Ce vremuri de aur pentru afacerele cu furnituri de stat, ce minunate împrejurări pentru realizarea principiului porcesc: „Să făurim burghezia română cu toate mijloacele permise sau nepermise, legale, sau ilegale, morale sau imorale“. Și dl Titulescu, de bună credință, ca orice reformator român, și-a luat la început rolul în serios. Dar dârza atitudine a omului de stat, s'a sfărâmat la primul examen al realităților. S'au găsit înși, evadați în economia socială, cu mai mult sau mai puțină competență, care-au acuzat pe reformator cam în felul următor:

a) Este lipsit de simțul realității lor economice. (Unul dintre critici: „dsale este partizanul economiei politice pure, curățită de multă vreme, zice el, de ingredientele politico-sociale“).

b) Reforma păcătuiește prin abuzul de fiscalitate și politică socială. (Dl Titulescu încerca sub forma unui impozit, o adevărată confiscare a averilor îmbogățitorilor de războiu)

c) Este în interesul economiei naționale, să protejăm capitalul, indiferent, de modalitățile de acumulare. România fiind în fază de tranziție spre industrializare, când capitalul este chemat a juca un rol hotărâtor. Economia politică nu cunoaște, în problemele sale, moralul sau imoralul ca elemente esențiale în procesul activității economice. Această disciplină însă, în concepțiunea actuală, nu cunoaște decât hegemonia capitalului, care în patrimoniul particular devine productiv, iar în cel public sterp. Ideia lucrativității capitalului trebuie să primeze, profitul individual fiind resortul prosperității generale și-apoi te-ai putea aștepta la un moment dat, la o evaziune a capitalurilor, mult mai periculoasă, decât violarea tuturor ordinilor morale.

d) Și la urma urmelor, cine-ar putea garanta o executare conștiin-

cioasă și lipsită de pasiune a controlului patrimoniilor născute prin fraudă?

S'o lăsăm baltă și să punem punct. Și-așa s'a întâmplat. Ce-a rămas din reforma economică și financiară a dlui Titulescu?

Un biet impozit progresiv pe venitul global, un impozit pe succesiuni, la început cu scopul de a limita în sine dreptul de moștenire, mai târziu datorită „fecunzilor interpreti ai dreptului“, a fost considerat ca o sursă de venit pentru fișe și ale câteva cârpeli drăguțe în materie de buget. Chestia răspunderii, a rămas deschisă. Reformatorul a fost uitat, iar poporul a trecut mai departe. L-a depășit. Noi, național-tărăniștii, am luat chestia în mână.

Și poporul după noi. În idealismul lui curat, nu-i venea să creadă, că lupta politică, selecționează la noi briganzii și-iasează în fruntea statului. Și noi credeam acest lucru. Nu se poate, ca un popor de 18 milioane să fie compus numai din tâlhari, sau chiar dacă poporul este cinstit și plin de virtuți morale, este exclus ca din rândul acestui popor să se ridice la conducere hoții.

Convins de toate acestea, dl Ion Mihalache, a întocmit un proiect, care instituie controlul averilor tuturor cetățenilor. Inșă apărătorii economiei naționale stau după ușe. Aceleași critici, aceleași obiecțiuni neroade, asaltează pe generosul reformator.

Unii susțin să se limiteze controlul la averile funcționarilor publici, adică să scape hoții adevărați, inșii politici iresponsabili ai regimurilor de ieri.

Ce dracu să găsești la un slujbaş? C'a luat mită un burduf de brânză, un miel și 100 de ouă pe care le-a consumat de mult. Poate să afli ceva serios, chiar furturi adevărate, la înalții funcționari din ministere. Aceasta însă este prea puțin și tare mi-e teamă, că dacă nu se face un control general și radical al averilor, atunci, chestia răspunderii, va rămâne iar deschisă, reformatorul va fi uitat, iar poporul va trece mai departe pentru a o înmâna altora.

Este o chestiune de viață a poporului român, de a-și reabilita demnitatea și prestigiul înafară și 'nlauntru.

Revizuirea valorilor morale va fi cea mai strălucită operă, care s'a realizat vreodată în istoria noastră. De realizarea ei integrală, depinde soarta partidului agrarian în România.

Altfel, statistica fraudelor și sancțiunea lor morală, penală și materială, va fi deajuns pentru a constitui un program întreg, pentru noi organisme politice. Această chestie, este axa guvernării unui stat civilizată. **Observator**

Un ziar german contra revizuirii

Ziarul „National-Zeitung“ scrie următoarele rânduri în legătură cu revizuirea:

„Nu există o revizuire care să smulgă numai niște teritorii dela unele state spre a le da Germaniei, Ungariei și Bulgariei. Aceasta n'ar implica numai anularea tratatelor din 1919, pe cari se reazăm întreaga rânduire teritorială a Europei. Aceasta ar implica în același timp anularea tuturor tratatelor și temelile fiind astfel zguduite, întreg edificiul european s'ar prăbuși. Dacă trebuie să repetăm neîncetat observația aceasta, nu e fiindcă frontierele actuale par ideale, ci fiindcă orice tentativă de a le zgudui, agravează criza, amenință securitatea, și în cele din urmă, vom ajunge la războiu“.

Revizionism

II.

După ce am rezumat într'un scurt istoric activitatea mișcării revizionismului maghiar, voi reda acum în linii mari falsitatea acestei teze și modul, cum e privită din punctul de vedere al intereselor maghiare. „In 1920, cu zece ani înainte de asta, atunci când după terminarea războiului celui mai sângeros din istoria omenirii, norocoșii învingători se intruniau la Trianon pentru a pronunța sentința celor învinși. După catastrofa, revoluție și ocupațiunea românească, în timpul cel mai grozav al mizeriei, cu pacea wilsoniană au rupt în bucăți trupul Ungariei milenare. Toate statele vecine au luat parte la marea împărțire. Chiar și tovarășilor vechi, austriacilor-germani le-au făcut parte, ca să nu ne rămâie nici un vecin la care să ne putem uita cu gânduri bune și fără amărăciune.

„Vai de cei învinși — spune vechiul proverb latin și adevărul acestuia s'a dovedit, din nou prin ura nemiloasă, care s'a manifestat în așa numitele tratate de pace, prin care s'au răsunat învingătorii asupra puterilor centrale. Inzadar și-au depus învinșii armele, inzadar s'au predat în mâinile generoase ale învingătorilor, fiindcă furiile războiului subzistau și încă nu sburase din cer printre popoarele lumii porumbelul simbolic al păcii. Invingătorii erau cruzi și condițiile impuse de nesuportat. Și față de vechii noștri aliați s'au impus condiții grele, însă cu mult mai grele au fost cele impuse nouă și cu care soartă ne-a lovit atât de crud!”

Trianonul n'a pronunțat o sentință pentru Ungurii învinși, ci Istoria și-a spus cuvântul prin revendicările juste ale unor neamuri oropsite și subjugate sub cruzimea sceptrului „coroanei Sfântului Ștefan” timp de mai bine de o mie de ani. Că vecinii noștri neagă acest adevăr istoric, ne așteptăm, au mai făcut-o și altă dată?! Coroana Sf. Ștefan o constituia în 2/3 neamuri străine cu revendicări, aspirații și idealuri străine față de-a stăpânilor oprimatori. Din 21 milioane de locuitori ai Ungariei antebelice 13 și 1/2 milioane o constituiau neamurile acestea, asupra cărora se aplicase o strașnică și apăsătoare politică de maghiarizare. Oprimările erau insuportabile, iar neamurile cereau adesea dreptate la Curtea Împăratului din Viena. Dreptatea însă a întârziat să sosească, ea s'a făcut doar cu pacea echitabilă a războiului mondial. Popoarele oprimate ale Ungariei pe baza principiilor wilsoniene au putut dispune liber de soarta lor alipindu-se fraților de același sânge. Prin urmare n'a fost o împărțeață de pradă războinică a învingătorilor, după cum spun Ungurii, ci a o operă de justiție internațională, pe baza căreia câteva neamuri subjugate și amenințate cu pierirea au fost salvate tocmai la timp. Neamuri cari și-au dispus apoi liber de soarta lor.

„I-au nenorocit pe germani, bulgari și turci. Iar dacă voim să exprimăm răul suferit de noi în raport cu ei, am putea zice, că aceleora li-s'a tăiat câte un deget, însă ungurului o mână și un picior, iar acum trupul lui sângerează acoperit în zdrențele cu sânge închiegat”.

„Germania a pierdut 13% din teritoriul ei (dar coloniile?). Ungaria 72%. (Teritorii însă cu o populație de 80% sau chiar 100% locuite de străini). Din populația Germaniei s'a desprins 10%, din a Ungariei 64%. S'a rupt mai mult de un milion și jumătate de Unguri de același neam și limbă ca a țării infirme. Ungurii uită însă să adauge, că s'au eliberat în schimb aproape 14 milioane de străini de sub dominația ungurească. Doar n'ar fi volt ca și pe mai departe, pentru un milion și jumătate de Unguri să-tie subjugată 13 și 1/2 milioane de străini? Unde, mai adaugi și faptul, că ~~este~~ ~~este~~ ~~este~~ jumătate de Unguri au fost transplantați în ~~locul~~ ~~locul~~ ~~locul~~ prin co-

lonizări? Acesta ar fi fost un lucru pe care numai tirănia medievală l-a admis secole de-arândul. Pacea războiului mondial însă n'a mai putut tolera această stare de lucruri în Europa centrală.

— „Pacea dela Versailles dispunea asupra evacuării franceze dela Rin, dar când se vor evacua teritoriile (?) ungurești de sub ocupațiune, pe cari vecinii noștri după pacea dela Trianon le-au ocupat?”

Iată o afirmațiune pe cari nici Ungurii n'o cred, spunând-o! Se vede că ei consideră anexările juste ale statelor succesore numai ca niște ocupațiuni vremelnice, cari vor fi cândva (?) evacuate ca și Renania! Iată o adevărată obsesie bolnavă, o afirmațiune absurdă făcută de un creier fanatizat! Cine crede acest lucru nu-și da seama de imposibilitatea lui. Cum s'ar

putea oare să redai Ungariei teritoriul cu o populație de 13 milioane de neamuri străine, pentru a le satisface jelanile, eliberându-le un milion și jumătate de Unguri?! Va să zică de dragul unui Ungur, pentru ai sterge lacrimile, să li se dea 13 străini în schimb! Iată un lucru pe care toate forurile internaționale ale lumii nu-l pot pretinde și satisface, nici chiar în cazul celei mai strălucite victorii războinice ce s'ar repurta (?)... Fiindcă-i mai ușor a învinge și-a repurta o victorie, decât a stabili o pace trinitică, lucru ce în Istorie adesea l-au neglijat învingătorii. Și pacea Europei centrale numai prin menținerea actuală a stării de drept și de fapt poate fi asigurată.

Petre Petrinca.

(Va urma.)

Câteva cuvinte despre descentralizarea administrativă

Nu discutăm această chestiune nici de dragul vre-unui principiu programatic, nici pentru a expune o teorie răsuflată de atâta trănăneală verbală, care dă de lucru profesorilor de drept public în clasificarea categoriilor juridice ale materiei dreptului administrativ, ci pentru că este încă actuală, prin procesul prea lent de desăvârșire. Nu facem parte din acea categorie de inși înțepeniți în teoriile politice dinaintea de 1848, care cred că legile sunt entități permanente, iar programele politice literă de biblie. Pentru motivele acestea, sperăm că vom putea aprecia fără prejudecăți, opera de descentralizare administrativă întreprinsă de partidul național-tărănesc. Dar mai înainte de a intra în subiect, ne permitem a face o constatare: instituțiile juridice, care sintetizează viața colectivă a unui popor, tind în măsura progresului să-și piardă culoarea etnică, sau cum se mai spune, tind spre universalitate. Niciieri poate, ca în domeniul dreptului „școala istorică n'a dat un mai mare faliment. Într'adevăr toate națiunile europene, au adoptat ideea proprietății Quiritare, erodind pe seama lor constituții cu același substrat roman. Nu mai vorbim de vremurile noastre. Interdependența economică și juridică dintre popoare este așa de accentuată, încât se poate vorbi cu drept cuvânt de zone internaționale juridice, cu instituții de drept public sau privat aproape identice. Pe noi nu ne indignează împrumutul rațional al unor instituții juridice utile, fie că-s indiene, patagoneze sau ungurești, dacă înfăptuirea lor legislativă și practică a dat rezultate multumitoare, și a însemnat un progres în așezarea vieții de stat. Am putea cita spre exemplificare autori români renumiți, mult mai deștepti decât Octavian Goga sau Popa Lupas. Ne-a surprins foarte neplăcut influența exercitată de tradiția întepenită a vieții noastre publice, cu ocazia înfăptuirii primei noastre reforme de descentralizare administrativă. Sugestiile cotoilor administrativi aparținând grupului de mandarini centrali, formulările și calculele gazetarilor de meserie care au savurat cu deliciu roadele binefăcătoare ale ideii naționale, trucerile prețurilor enciclopediei care-și imaginau statul ca o plăcintă fără contur, cărăitul misticilor de profesie care concep unitatea națională ca un comerț amorf, socotelile de țărani ale tehnicianilor financiari și economiei obișnuite prea mult cu contabilitatea în partidă dublă, toate acestea au terorizat în așa măsură guvernul național-tărănesc, încât acesta s'a văzut nevoit să cumpere câte un pic din integralitatea proiectului, dându-ne senzația jenantă

a unui firav început. Facem aceste observații cu un adânc regret, mai ales că de această reformă depinde viitorul democrației, prin ea putându-se lichida definitiv ultimele resturi ale băieților de bani gata, crescuți în voie pe lângă bugetul statului.

Focarele de administrație locală, în cazul unei autonomii desăvârșite, ajustează viața de stat după nevoile colectivității, și împiedică distrămarea unității noastre etnice. Adversarii noștri ne-au santajat în mod ordinar pe chestia ideii naționale. Orice reformă a fost primită ca o crimă, față de această sacrosanctă idee. Cum se poate se izbesci în organizația centralistă a statului român, fără să periclitezi fructul ideii naționale, unitatea națională? Cum îndrăznesc național-tărăniștii să împiedice nașterea așa de scumpă nouă a porcilor și tancrezilor? Este o îndrăzneală nemai pomenită să știrbești privilegiile unei clici bancare, ale cărei surse de venit s-au redus întotdeauna la dijmuirea impozitelor de tot soiul care au alimentat tezaurul public! Și sugestiile au prins. Entuziasmul s'a potolit la auzul trâmbitilor și tobelor măscăricilor așezați cu nădejde la apărarea pozițiilor cucerite pentru umplerea buzunarelor lor fără fund. Dacă am fi făcut o statistică exactă a fraudelor comise înainte de venirea noastră la putere, am fi consumat frumoase cantități de hârtie și cerneală pentru calculul sumelor defraudate, dar mai ales am fi putut echilibra toate bugetele corporațiilor de drept public fără ajutorul vreunui împrumut extern. Ni se pare, că, dacă am fi făcut acest lucru dela început, ar fi răsunat închisorile de jalbe îndreptate spre nemărginita clementă regală. N'am mai fi avut nevoie nici de o drastică lege a presei, pentru că briganzii condeiului s'ar fi inițiat la umbra zidurilor în substanțialul vieții umane.

Deocamdată apărăm câteva instituții create cu multă osteneală și a căror utilitate s'a dovedit prin experiență:

1.) Notarul comunal, a substituit notarul de stat, înăcrit, ghiftuit, cu blană de samur și cu mașină buick, versat în lectura monitorului oficial și deprins în executarea deciziilor ministeriale, manifest ilegale. Am isprăvit povestea cu cunoscutul și harnicul expert în alegeri făcute pe sprânceană, micul satrap rural, înfipt ca un piron în conștiința obștească, sfidând orice dorință legitimă a cetățenilor ne conformă cu intențiile politice ale cutărei excelente, supărăttă pe regimul democrtic.

2.) Președintele consiliului județean (șeful adevărat al administra-

ției județene) emanație a voinței consiliului județean, silit de noua lege să dea o amplă socoteală acestui mic parlament local. Câtă distanță între ispravnicul de ieri, care călca 1000 de găini în goană cu mașina dealungul și dealatul județului și prefectul de astăzi, un modest reprezentant al puterii centrale, care nu-și mai poate vâri nasul decât în batistă și se mulțumește cu controlul respectării legilor și cu eliberarea pasapoartelor.

Foarte frumos. Așa se și cuvine. Nu i s'a știrbit întru nimic prestigiul. Nu s'a făcut altceva decât s'a delimitat sfera problemelor de înaltă ordine, care n'are nimic comun cu chestiile de gospodărie locală. Nu este nici plăcut, nici necesar, nici util să utilizezi bugetul acestei administrații locale pentru „scopuri diplomatice” sau pentru alegeri binecuvântate de biciul lui Dumnezeu. Se fac, în felul acesta de cinstită gospodărie, o grămadă de economii, care-și pot găsi ușor destinația în acoperirea nevoilor locale. Și-apoi un lucru: prin limitarea drepturilor prefectului s'a eliminat cauza conflictului între stat și administrațiile autonome.

3.) Directoratele ministeriale, vor deveni cu vremea, o adevărată binefacere pentru regiunile administrate. De ce? Cunosc mai bine problemele locale. Au posibilitate de a ancheta serios și prompt, — în toate chestiunile deferite competenței lor. Ar fi de dorit ca această competență să se lărgească cât mai mult posibil. Miniștrii au destul de lucru. Cu cât vor fi mai descărcați de sarcini administrative, cu atât vor avea mai multă vreme de gândit asupra marilor probleme care frământă societatea. Descentralizarea desăvârșită administrativă, are menirea a închege ordinea de stat. De desubtul acestei ordini, există plastica masă socială, ale cărei frământări și prefaceri pot preocupa serios mintea excelențelor și încă cu mare folos. Un ministru nu-i chemat să rezolve jalba unui agent sanitar dela Valea Porcului sau să asculte plângerea unui cărciumar știrb pentru eliberarea brăvețtului de băuturi spirituoase. Șade rău!

Nu mai vorbim de noianul de nevoi și mizerii mărunte din care care se împletește viața de toate zilele a cetățeanului necăjit! Se obiecționează cheltuelile extraordinare făcute prin înființarea Directoratelor ministeriale. Voom avea ocazia în curând să luminăm și această controversă inutilă. Prin înființarea acestor directorate, s'au desfiintat o mulțime de inspectorate și servicii speciale, tot atâtea posturi sterpe de avangardă ale puterii centrale, regimente întregi de slujbași, menite a pisa cărbuni în cap contribuabililor și a mobiliza stațiunile climatice și balneare, fără a-și justifica existența prin nimic. Provinciile alipite mai ales, erau pline de asemenea trântori. Vom expune mai târziu organizarea completă a Directoratului Ministerial al Ardealului, vom arăta roadele activității sale și economiile realizate prin raționalizarea administrației locale regionale. In ceiace privește controlul apropiat al administrațiilor, județene, municipale și comunale, Directoratele Ministeriale vor putea face, în ipoteza unei complete descentralizări, anevărate minuni. Cine va, putea oare, scutura municipiile, județele și comunele de pletora de slujbași care „beau tutun” și stau erăciți prin birouri, consumând 3/4 din bugetele respective? Suntem abia la început. Orice pas înainte pe calea descentralizării va însemna un progres. Dacă miniștrii nu vor renunța la pretențiile de atotputernice, cea mai importantă reformă a național-tărăniștilor va rămâne o biată și vagă dorință. Noul proiect de modificare a legii administrației locale, va trebui să țină cont de aceste con-

(Continuare pe pag. 4)

Săptămâna

Imprumutul

Imprumutul, continuă a constitui pentru sforanii vieții noastre politice, evenimentul de care leagă în mod indisolubil soarta guvernului național-tărănesc. Se face imprumutul: guvernul rămâne. Nu se face: guvernul cade. Logica pare la îndemâna oricui, mai ales că premisele sunt astfel date încât concluzia să rezulte dela sine.

O obiecțiune avem însă de făcut. Tot ce e logic e și veridic, sănătos și bun pentru țară?

În caz că imprumutul nu s'ar face pentru că guvernul n'ar consimți să accepte eventualele condiții oneroase ale bancherilor streini, logica ar pretinde ca guvernul să plece, pentru că nu l-a încheiat. Dar o rațiune superioară de stat demandă ca guvernul să rămână tocmai pentru că a salvat interesele țării, prin nesemnarea unui împrumut oneros. Vezi că nu întotdeauna se împacă dlor teoreticieni, logica dvoastră cu realitatea faptelor.

Di Iorga despre ungrui

Di profesor Iorga a acordat ziarului Dohi Hirlap din Timișoara un interviu, în care arată că constituția țării dă dreptul tuturor cetățenilor, fără a face distincțiune, să-și manifeste liber credințele politice. Deci și minoritățile au tot dreptul să facă politică. În ce privește ungrimea, d. profesor Iorga spune că o stimează și este convins că va mai juca un rol în istorie. Însă în acest rol istoric ungrimea va fi alături de români și nu ca dușmanii lor. Istoria viitorului va dovedi aceasta. În fine, di profesor Iorga crede că în Ardeal există irendentism, însă nu ne temem de acest irendentism. De altfel problema irendentismului nu este actuală, chiar dacă de fapt ar exista. În încheiere, di Iorga a arătat că săcuii nu sunt ungrui, ci sunt români maghiarizați.

Dârzul luptător memorandist Dumitru Comsa a încetat din viață în ziua de 15 Februarie a. c., în al 85-lea an al vieții sale. Patria și generația tânără care se bucură de roadele muncii lui, îi vor fi deapauri recunoscătoare.

Câteva cuvinte despre descentralizarea administrativă

(Continuare din pag. 3)

sderatii și de rezultatele experienței făcute cu acest început de descentralizare. Să nu ne învățăm în loc. P. T.

P. S.

Descentralizarea administrativă transformă slujbașul birocrat în slujbaș gospodar. Aceasta este misiunea adevărată a funcționarului din administrația locală. Problemele ordinii publice, și siguranței statului formează obiectul preocupărilor funcționarilor de stat și al reprezentanților puterii politice superioare. Chestiunile de edilitate, de asistență socială, instituțiile de igienă și medicale, întreprinderile economice, (industria și comerțul legate de posibilitățile locale de dezvoltare), căile de comunicație locală și mijloacele de transport, dezvoltarea conștiinței civice și al solidarității grupurilor profesionale, educația culturală și morală a cetățenilor, sunt tot atâtea probleme care se pot astfel adănci prin activarea forțelor sociale locale și cu concursul statului, când nevoia va cere Ministrii, prin situația lor, iau cunoștință palpabilă de aceste lucruri abia la sfârșitul guvernării. Ori câtă bunăvoință ar avea, orientările lor se reduc la cercetarea mai mult sau mai puțin amănunțită a unor rapoarte spălăcite, construite de multe ori de imaginația împintănată a vreunui slujbaș setos de decorații. În statul centralist, slujbașul nu simte greutatea răspunderii,

Rezultatele practice ale conferinței dela Varșovia

Conferința dela Varșovia se dovedește a fi însemnat un pas însemnat spre tămăduirea crizei mondiale. Roadele n'au întârziat să se arate.

Comitetul experților creditului agricol a luat cunoștință de răspunderile guvernelor eston, bulgar, ungar, leton, polon, român și jugoslav la chestionarul trimis în urma conferinței agricole dela Varșovia și relativ la condițiunile de credit în cercurile agricole. Comitetul continuă desbaterile asupra detaliilor privitoare la organizarea viitoarei bănci de credit agricol.

Capitalul inițial al viitoarei bănci, va fi de 25 de milioane franci aur și capitalul de rezervă care ar fi vărsat în întregime în același timp, a fost deasemeni fixat la 25 de milioane franci aur. Astfel viitoarea bancă pentru creditul agricol ar putea să procedeze la emisiunea obligațiunilor pentru o sumă de 500 de milioane franci aur, conform capacității de absorbire a pietelor financiare pentru acest fel de titluri.

Aprecieri asupra discursului fratelui, ministru V. V. Tilea

Vorbind despre apelul dlui ministru Mihalache pentru restabilirea autorității, ziarul „Vestul“ din Timișoara conchide: Iar din inima regimului, de pe buzele celui mai tânăr ministru, a tăsnit limpede, aproape simultan, lozinca:

Politica înseamnă cea mai curată și mai desinteresată munca pentru folosul țării, o depășire generoasă a intereselor personale, o girare a binelui comun, o credință nestrămutată în înțelepciunea Regelui și în puterile Națiunii.

Sunt cavintele dlui ministru V. V. Tilea, rostite deunăzi la întrunirea Chemăriștilor dela Cluj. Cuvinte străbătute de un suflu al marilor tradiții de cinste și jertfă, ce au stăpănit politica noastră în Ardealul și Banatul de eri.

Face mare senzație în Cluj arestarea șef rabinului Glassner Akhiba, pentru încercarea de mituire a chestorului de poliție dl Simion Hatieganu.

prin controlul exercitat de comunitatea interesată sau de organul de control imediat superior investit cu puteri mai mari, acestea neputându-se realiza decât într'un regim descentralizator.

Cum se sfâșie maghiarii între ei

„Erdélyi Futár“ publică un lung și violent articol în contra dlui Willer Iosif, deputat, secretarul general al partidului maghiar și spune despre el, că este „câncerul buzunarelor ungrimeii, panamist, samsar inconștient, șef catolic imoral, distrugător de familii, care trebuie operat din viața politică maghiară“. Contele Bethlen este fără voință pentru că să-l concedieze pe dl Willer și singurul, care ar fi în stare este senatorul Gyárfás, care la rândul său n'are nici un interes, fiindcă este posibil ca odată cu Willer să plece și contele Bethlen din fruntea partidului maghiar, iar desigur că numai un reformat poate fi șeful ungrimeii din Ardeal, deci are tot interesul, de actuală conducere să rămână, fiindcă poate face cu ea ce vrea.

În continuare revista arată că ungruii din București se desinteresează

Spicuri din presă

Gestul Majestății Sale Regelui

Un ziar din Constanța publică sub titlul de mai sus următoarele considerații pe cari, crezându-le de oarecare interes, le reproducem mai la vale:

„Nu știu după care Căd, Regii n'au voie să aibe... preferințe. Față de Șeful suprem al Statului, ca și în fața Legii, toți cetățenii trebuie să fie egali...“

Dar dacă, urmând prescripțiile acestei morale, Suveranilor nu Le e îngăduit să-și manifeste anumite sentimente de bunăvoință — oricât de meritabile — față de unii din supușii Lor, nimic, în schimb, credem, nu-L poate împiedeca, ca să arate față de alții, tot, dar tot, disprețul lor suveran.

Și Regele Carol II, care pare a fi rupt cu multe din tradițiile anacronice, comportându-se în democat veritabil — precum și este — dovedește a nu avea menajamente în această privință.

Ne amintim foarte bine cum, astă oamnă, venind la o serbare marinărească organizată de divizia din Constanța, Majestatea Sa a ocolit în mod manifest de a da mâna cu Amiralul Pantazi — onoare pe care n'a refuzat-o, de față cu acesta chiar, tuturor celorlalți d-ni ofițeri.

Aceasi „lecție“ a servit-o Regele Carol II și dlui Ion G. Duca, ales în mod ostentativ șef al vechiului partid liberal. Cu prilejul vizitei de deunăzi a principilor Japonezi, la recepția ce a avut loc la Palat și la care, după protocol, a fost invitat și d. Duca cu d-na, Majestatea Sa, care a ținut să discute în mod foarte afabil cu fiecare din asistenți câte ceva, n-a găsit timp să schimbe nici o vorbă.

D. Amiral Pantazi a știut să tragă consecințele gestului regal! Înțelege și autorul moral al spargerii și devalizării de acum trei ani, a locuinței Prințului exilat în Franța, înseranătatea aceluiaș gest?...

Războiul economic a lui Stalin împotriva lumii

„Neues Wiener Journal“ publică o convorbire pe care a avut-o cu generalul Sakharow. Intre altele generalul Sakharow a declarat: „Rusia pregătește acum în mod perfid un nou războiu. Dar nu o luptă deschisă, ci un războiu economic, fără precedent în istoria mondială. Inarmările sale de războiu sunt cuprinse în planul de cinci ani al lui Stalin; ținta este subjugarea economică a lumii. Dacă proiectul acesta ar reuși, atunci nu ar însemna numai dictatură economică, ci ar putea avea și urmări ale căror consecințe nu se pot prevedea. Deși planul de cinci ani trebuie privit cu mare îngrijor-

de activitatea partidului maghiar, deși sunt ungrui buni, sprijinesc cultura maghiară și exercită de fapt iubirea de neam, dar protestează ca dl Willer să vorbească în numele ungrimeii în Parlament.

„Willer este cel mai mare panamist din România — spune revista — care a păcălit împreună cu evreul Ungureanu pe dl Ministru Madgearu pentru că să obțină un permis de import de sarmă.“

În fine ziarul reproduce o scrisoare a văduvei fostului hingher din Tg-Mures, care cere dlui Willer să-i restituie suma de 7000 lei, pe care a încasat-o fără a face ceva pentru naturalizarea soțului ei.

Redactor responsabil

Dr. A. T. MUREȘAN

rare. Noi, rușii din streinătate, suntem foarte pesimiști, fiindcă vedem capitalul apusean sprijin direct sau indirect Sovietele. Dacă dumping-ul rusesc va continua în măsura de până acum, o prăbușire după alta va zdruncina Europa, dar și America.

Numărul comunistilor din Rusia se supra-apreciază. Populația Rusiei este cu totul sărăcită, flămândă și umblă în haine zdrențuite. Numai armata roșie este bnice îmbrăcată și întreținută. Dacă poporul rus va obseva, că Anglia, Germania și America de Nord deschid o blocadă eficientă împotriva Sovietelor, el va șovăi.

Și se va creia o atmosferă de șovăire nu numai în populațiune, ci și în armata roșie. Un războiu împotriva acestei țări este fără perspective, și nu poate exista o nesăbuită mai mare decât de a începe un astfel de războiu.

Singurul lucru prin care bolșevicii ar putea fi distruși, ar fi o blocadă eficientă a tuturor puterilor de cultură, sustragerea de credite și ruperea relațiilor diplomatice“.

Un ministru revoluționar

În Curentul dl Ion Dumitrescu scrie următorul articol despre dl Ministru Emil Hatieganu care a soluționat așa de fericit conflictul dintre muncitori și societățile miniere

La ministerul Muncii, — de undă până mai ieri, porneau circulările de represiune a muncitorilor, — s'a petrecut ieri un fapt senzational, — al cărui principal vinovat și responsabil pare să fie chiar dl ministru Emil Hatieganu.

Judecați și d-stră: pentru prima dată, în istoria unui conflict intervenit de ani și de criză, — reprezentanții muncitorilor din Valea Jiului au acceptat să se prezinte alături de delegații societăților miniere în fața ministrului; în fața dlui Emil Hatieganu, ales ca arbitru în chestia salariilor lucrătorilor.

Nu l-am văzut pe d. Emil Hatieganu în viața mea la față, — și nici n'as putea spune dacă e gras sau slab, lung sau turtit. Știu doar că este foarte iubit de studenții la care i-a lăsat orfanii de profesor la Cluj și răsfind zilele trecute „Români Medicală“, i-am zărit semnătura sub un articol plin de expresivitate savante, la a cărui lectură m'am împomolit dela primele rânduri, din cauza nepricebesii mele tehnice. N'există totuși să afirm că dl Emil Hatieganu trebuie să fie un om suculent — în orice caz foarte original, și predilectiunii pentru metodele revoluționare. Pentru că, — în loc de învrăibii mai rău pe patroni și muncitori, conform unei vechi tradiții a ministrului, — dl Emil Hatieganu și-a permis năzdrăvănia fațoasă de a-i împăca!...

Da!... Deciziunea arbitrală dată de actualul ministru al muncii, fost nu numai acceptată cu recunoștință și de delegații societății de reprezentanți muncitorilor, — dar (culmea scandalului!) ea a fost chiar elogiată în cuvinte de recunoștință și de unii și de ceilalți d'cei veniți să-i ceară mediațiunea.

Di Emil Hatieganu, — ca ministru al Muncii, — izbuteste să împăce pe muncitori cu patronii, și să restituie statului rîlul lui de arbitru generator de calm și de liniște. Di Emil Hatieganu izbuteste să restabilească armonia fără a utiliza metoda Steyer, nici sistemul Manncher. Prin simpla virtute a unei mediațiuni laborioase și persuasive fără salve de carabină și fără bătoace de sânge.

Nu avem dreptate să spunem că dl Emil Hatieganu este un om suculent, și un ministru revoluționar!

**Plățiți-vă
abonamente**